

INFORMATII UTILE PENTRU AVERTIZORUL DE INTEGRITATE

CADRUL LEGAL

Cadrul legal de siguranta pentru avertizorul de integritate este asigurat de Legea nr. 361/2022, privind protectia avertizorilor in interes public, elaborata ca urmare a Directivei (UE) 2019/1937 a Parlamentului European si a Consiliului din 23 octombrie 2019 privind protectia persoanelor care raporteaza incalcare ale dreptului Uniunii (numita si Directiva Whistleblowing).

Conform prevederilor legale, avertizorul de integritate este persoana fizica care efectueaza o raportare sau divulga public informatii referitoare la incalcare ale legii, obtinute in context profesional.

In sensul Legii 361/2022, termenii si expresiile de mai jos au urmatoarele semnificatii:

- incalcare ale legii - fapte care constau intr-o actiune sau inactiune care constituie nerespectari ale dispozitiilor legale, care privesc domenii diverse (ex. achizitiile publice; serviciile, produsele si pietele financiare, prevenirea spalarii banilor si a finantarii terorismului etc.);
- informatii referitoare la incalcare ale legii - informatii, inclusiv suspiciuni rezonabile, cu privire la incalcare efective sau potientiale ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile sa se produca in cadrul autoritatilor, institutiilor publice sau in cadrul altor persoane juridice de drept public, precum si in cadrul persoanelor juridice de drept privat, in care lucreaza sau a lucrat avertizorul in interes public sau cu care acesta este sau a fost in contact prin intermediul activitatii sale, precum si informatiile cu privire la incercari de a ascunde astfel de incalcare;
- raportare - comunicarea orală sau scrisă de informatii cu privire la orice faptă care reprezintă o incalcare a legii;
- context profesional - activitati profesionale, actuale sau anterioare, de orice natura, remunerate sau nu, desfasurate in cadrul autoritatilor, institutiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum si in cadrul persoanelor juridice de drept privat, in baza carora persoanele pot obtine informatii referitoare la incalcare ale legii si pot suferi represalii in caz de raportare a acestora;
- lucrator - persoana fizica ce se afla intr-un raport de munca sau raport de serviciu, in temeiul dispozitiilor de drept comun sau speciale in materie, si presteaza munca in schimbul unei remuneratii;
- persoana vizata prin raportare - persoana fizica sau juridica mentionata in raportare sau in divulgarea publica drept persoana careia i se atribuie incalcarea legii sau cu care persoana respectiva este asociata;
- represalii - orice actiune sau omisiune, directa sau indirecta, aparuta intr-un context profesional, care este determinata de raportarea interna sau externa ori de divulgarea publica si care provoaca sau poate provoca prejudicii avertizorului in interes public;
- actiuni subsecvente - orice actiune intreprinsa de catre destinatarul unei raportari interne sau de catre autoritatea competenta in vederea solutionarii raportarii si, acolo unde este cazul, a remedierii incalcarii raportate;
- informarea - transmiterea catre avertizorul in interes public a unor informatii referitoare la actiunile subsecvente si la motivele unor astfel de actiuni;
- persoana desemnata - responsabilul numit la nivelul autoritatii, institutiei publice sau in cadrul persoanelor juridice de drept privat, precum si in cadrul altor persoane juridice de drept public sa gestioneze raportarile transmise de catre avertizorii de integritate.

PRINCIPII DE RAPORTARE A INCALCARILOR LEGII

Principiile generale ce guvernează protecția rapoartelor privind încălcări ale legii sunt următoarele:

- principiul legalității
- principiul responsabilității
- principiul imparțialității
- principiul bunei administrări
- principiul echilibrului
- principiul bunei-credințe

MODALITATI DE RAPORTARE

Potrivit cadrului legal - Legea nr. 361/2022, persoanele care raportează încălcări ale legii, care s-au produs sau care sunt susceptibile să se producă în cadrul autorităților, instituțiilor publice, altor persoane juridice de drept public, precum și în cadrul persoanelor juridice de drept privat, au la dispoziție următoarele modalități de raportare:

1. Canale interne: prin intermediul adresei de email neconformitate@premierenergy.ro sau prin intermediul formularului existent în secțiunea de 'Etică și integritate' a site-ului Companiei (www.premierenergy.info).

2. Canale externe – Agenția Națională de Integritate precum și alte entități publice care, potrivit dispozițiilor legale speciale, primesc și soluționează rapoarte referitoare la încălcări ale legii, în domeniul lor de competență (pentru mai multe detalii a se vedea Cap. IV din Legea nr. 361/2022);

Persoanele care aleg să se adreseze pe canalul extern – Agenția Națională de Integritate – pentru a raporta încălcări ale legii, o pot face prin următoarele modalități:

- Online, pe Platforma Avertizori <https://avertizori.integritate.eu>;
- Prin e-mail la adresa avertizari@integritate.eu;
- Telefonice, la numărul 0372.069.869;
- Prin intermediul serviciilor postale la adresa ANI din Bulevardul Lascar Catargiu nr. 15, Cod postal 010661, Sector 1, București – România – În atenția Direcției Avertizori în interes public;
- Personal, prin prezență la sediul ANI (cu programare prealabilă efectuată la adresa de email avertizari@integritate.eu).

3. Divulgare publică – presa, organizații profesionale, sindicale sau patronale, organizații neguvernamentale, comisii parlamentare etc. (pentru mai multe detalii a se vedea Cap. V din Legea nr. 361/2022).

Un avertizor în interes public poate realiza raportarea (internă sau externă) nominal sau anonim. Din punct de vedere procedural, principalele diferențe între cele 2 modalități de raportare sunt:

- Raportarea anonimă nu poate fi îmbunătățită prin oferirea ulterioară de indicii temeinice, în timp ce raportarea care cuprinde datele de identificare ale avertizorului poate fi îmbunătățită prin comunicare ulterioară între inspectorul de integritate și avertizorul în interes public;
- Persoana care raportează încălcări ale legii în mod anonim nu poate beneficia de exonerare și protecție în conformitate cu prevederile Legii nr. 361/2022;
- Persoana care raportează încălcări ale legii în mod anonim nu poate fi înștiințată cu privire la înregistrarea raportării, progresul înregistrat și modalitatea de soluționare.

CONTINUTUL RAPORTARILOR

Avertizorul in interes public va include in cadrul raportarii cel putin urmatoarele elemente:

- numele si prenumele
- datele de contact
- contextul profesional in care au fost obtinute informatiile
- persoana vizata, daca este cunoscuta
- descrierea faptei susceptibile sa constituie incalcare a legii
- probele in sustinerea raportarii, dupa caz
- data si semnatura, dupa caz

In cazul raportarilor transmise anonim (nu sunt mentionate numele si prenumele, datele de contact sau semnatura avertizorului), aspectele sesizate sunt analizate, verificate si se solutioneaza in masura in care contine indicii temeinice referitoare la incalcare ale legii.

GESTIONAREA RAPORTARILOR

Persoana desemnata are obligatia de a informa avertizorul in interes public referitor la inregistrarea raportarii in termen de 7 zile de la data inregistrarii acesteia. Pe perioada desfasurarii verificarilor aspectelor raportate, persoana desemnata mentine contactul cu avertizorul in interes public, in vederea solicitarii de informatii suplimentare si informare. Persoana desemnata va informa avertizorul in interes public, intr-un termen rezonabil, care sa nu depaseasca 3 luni sau, in cazuri justificate, 6 luni de la primirea raportarii, precum si ori de cate ori sunt inregistrate evolutii in desfasurarea actiunilor subsecvente, cu exceptia cazului in care informarea ar putea periclita desfasurarea acestora.

MASURI DE PROTECTIE, MASURI DE SPRIJIN SI MASURI REPARATORII

Pentru a beneficia de masurile de protectie, avertizorul in interes public trebuie sa intruneasca cumulativ urmatoarele conditii:

- sa fie una dintre persoanele care efectueaza raportari potrivit prevederilor Legii 361/2022 si care a obtinut informatii referitoare la incalcare ale legii intr-un context profesional;
- sa fi avut motive intemeiate sa creada ca informatiile referitoare la incalcarile raportate erau adevarate la momentul raportarii;
- sa fi efectuat o raportare interna, o raportare externa sau o divulgare publica.

Pentru a beneficia de masurile reparatorii, avertizorul in interes public trebuie sa indeplineasca cumulativ conditiile mentionate, precum si conditia ca represaliile sa fie consecinta raportarii efectuate.

De aceleasi masuri de protectie si masuri reparatorii beneficiaza, totodata:

- facilitatorii;
- persoanele terte care au legaturi cu avertizorul in interes public si care ar putea sa sufere represalii intr-un context profesional, cum ar fi colegi sau rude ale acestuia;
- persoanele juridice detinute de catre avertizorul in interes public sau pentru care avertizorul in interes public lucreaza sau cu care are alte tipuri de legaturi intr-un context profesional;
- avertizorul in interes public care, in mod anonim, a raportat sau a divulgat public informatii referitoare la incalcare, dar este ulterior identificat si sufera represalii;
- avertizorul in interes public care efectueaza raportari catre institutiile, organele, oficiile sau agentile competente ale Uniunii Europene.

SANCTIUNI

Cadrul legal (Legea 361/2022) ce reglementeaza protectia avertizorilor in interes public prevede urmatoarele:

CAPITOLUL VII Sanctiuni

ARTICOLUL 28 Raspunderea

- (1) Incalcarea prevederilor prezentei legi atrage, dupa caz, raspunderea civila, disciplinara, contraventionala sau penala.
- (2) Urmatoarele fapte constituie contraventii, daca nu au fost savarsite in astfel de conditii incat sa fie considerate, potrivit legii penale, infractiuni si se sanctioneaza dupa cum urmeaza:
 - a) impiedicarea, prin orice mijloace, a raportarii de catre persoana desemnata sa primeasca si sa inregistreze raportarile sau de catre persoana care face parte din compartimentul desemnat in acest sens din cadrul persoanelor juridice prevazute la art. 1 alin. (1), cu amenda de la 2.000 lei la 20.000 lei;
 - b) refuzul nejustificat al autoritatilor, institutiilor publice, persoanelor juridice de drept public, precum si persoanelor juridice de drept privat de a raspunde solicitarilor Agentiei si autoritatilor prevazute la art. 3 pct. 15 lit. c) in exercitarea atributiilor care le revin potrivit prevederilor art. 17 alin. (5), cu amenda de la 3.000 lei la 30.000 lei;
 - c) nerespectarea de catre persoanele juridice prevazute la art. 1 alin. (1) a obligatiei de a institui canalele interne de raportare prevazute la art. 9 alin. (1), cu amenda de la 3.000 lei la 30.000 lei;
 - d) nerespectarea de catre persoanele juridice prevazute la art. 1 alin. (1) a obligatiilor prevazute la art. 10 alin. (1) lit. a), cu amenda de la 4.000 lei la 40.000 lei;
 - e) incalcarea de catre persoanele fizice a obligatiei de a mentine confidentialitatea privind identitatea avertizorilor in interes public, a persoanei vizate sau a tertelor persoane, astfel cum este prevazuta la art. 8 si la art. 25, cu amenda de la 4.000 lei la 40.000 lei.

ARTICOLUL 29 Raportarea nereala

Raportarea de informatii privind incalcari ale legii, cunoscand ca acestea sunt nereale, constituie contraventie si se sanctioneaza cu amenda de la 2.500 lei la 30.000 lei, daca fapta nu a fost savarsita in astfel de conditii incat sa fie considerata, potrivit legii, infractiune.

ARTICOLUL 30 Constatarea contraventiilor si aplicarea sanctiunilor

- (1) Constatarea si sanctionarea contraventiilor prevazute la art. 28 si 29 se fac de catre personalul din cadrul structurii de specialitate a Agentiei, prevazuta la art. 16.
- (2) Prin derogare de la dispozitiile art. 8 alin. (4) din Ordonanta Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contraventiilor, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 182/2002, cu modificarile si completarile ulterioare, amenzile aplicate persoanelor fizice se fac venit integral la bugetul de stat.
- (3) In masura in care prezenta lege nu prevede altfel, contraventiilor prevazute la art. 28 si 29 le sunt aplicabile dispozitiile Ordonantei Guvernului nr. 2/2001, aprobata cu modificari si completari prin Legea nr. 182/2002, cu modificarile si completarile ulterioare.